

26 червня 2014 року
№17

INSIDE UKRAINE

1. Державні рішення.....	3
1.1. Балансування між переговорами та силовим сценарієм	3
1.2. Проблеми армії вимагають негайного вирішення.....	4
1.3. Судова система опирається змінам	5
2. Економічна ситуація	8
2.1. КМУ пропонує впровадити особливий період у ПЕК	8
2.2. У НБУ новий керівник – представник бізнесу.....	9
2.3. Кримські товари не отримають європейських преференцій	9
3. Політична конкуренція	11
3.1. Принципи формування команди Порошенка	11
3.2. Ігор Коломойський може провести в парламент власну партію	12
3.3. Боротьба за східний електорат	12

Міжнародний Центр Перспективних Досліджень (МЦПД) відновлює видання аналітичного вісника «Inside Ukraine», випуск якого було призупинено у вересні 2010 року.

Метою публікації є надання об'єктивної інформації про поточні політичні події в Україні та поглибленого аналізу головних тенденцій внутрішньополітичного життя в державі. Подібний аналіз допоможе розставити пріоритети у справі проведення реформ у різних сферах державної політики та оцінити якість державних рішень з точки зору їх впливу та послідовності. Окрему увагу приділяється оцінці політичної конкуренції в Україні та здатності ключових політичних гравців реагувати на виклики часу.

©2014 Міжнародний центр перспективних досліджень (МЦПД)

У разі цитування обов'язкове посилання на МЦПД

Над випуском працювали:

Віра Нанівська, Ярослав Ковальчук, Олена Захарова, Володимир Притула, Василь Філіпчук, Василь Поворозник, Світлана Мізіна, Анатолій Октисюк, Олексій Оболенський, Світлана Судак

Цей матеріал підготовлено за підтримки Міжнародного фонду "Відродження". Думки та погляди, висловлені у матеріалах видання, можуть не співпадати з позицією Міжнародного фонду "Відродження"

1. Державні рішення

Петро Порошенко презентував власний план мирного вирішення конфлікту на Донбасі та в односторонньому порядку припинив військові дії. Такий крок був схвально сприйнятий Заходом і посилив геополітичні позиції України. Малоімовірно, що терористи погодяться на цей сценарій, але такий крок змусить Росії робити принаймні формальні кроки щодо деескалації конфлікту. Водночас Президенту необхідно уміло балансувати між проведенням мирних переговорів і підготовкою повномасштабної військової операції на Донбасі. Поки що для підвищення боєздатності української армії було зроблено надзвичайно мало.

Ще одним викликом Президента є проведення реформ. Однією з найбільш пріоритетних є судова, оскільки її успішність поверне і довіру до державної влади, і збільшить інвестиційну привабливість України, і стане запобіжником від майбутніх політичних криз. За останні чотири місяці жодних кроків у напрямку судової реформи не зроблено. Навіть навпаки – спостерігаються спроби представників попереднього режиму зберегти контроль над судовою гілкою влади та законсервувати її залежність від політиків.

1.1. Балансування між переговорами та силовим сценарієм

Вперше за кілька місяців українська влада в особі Петра Порошенка озвучила чітку стратегію щодо терористів. Мирний план врегулювання конфлікту визначений як пріоритетний. Якщо за тиждень терористи не складуть зброю, українські війська готові реалізувати план «Б», який полягатиме у силовій зачистці бойовиків. У той же час владі потрібно активніше просувати ідею національного діалогу з жителями Донбасу та ефективніше протидіяти інформаційному впливу Кремля на громадську думку в регіоні.

Одностороннє припинення вогню має важливий іміджевий і зовнішньополітичний вимір. Таким чином, Петро Порошенко позиціонує себе в очах Заходу як миротворець, для якого головна цінність – людське життя. Це контрастує з позицією Росії, рука якої в подіях на Донбасі чітко простежуються навіть попри намагання російської пропаганди змалювати донецький сепаратизм як громадянську війну в Україні.

З огляду на поведінку Москви, яка все більше закріплює імідж спонсора тероризму, Ангела Меркель припустила, що Єврокомісія вже до кінця тижня може прийняти рішення про третій рівень санкцій проти Росії. Відповідь Путіна не забарилася – він звернувся до Ради федерації щодо скасування дозволу на використання російських військ в Україні. Для проросійського лобі в Європі цього може бути достатньо, щоб заявити про кроки Росії щодо деескалації конфлікту на Донбасі.

Крім західної публіки, мирний план Порошенка розрахований також на жителів Донбасу, які налаштовані проти української влади. Тоді як українські війська припинили активні дії, терор сепаратистів проти місцевого населення продовжується. Хоча більшість мешканців Донбасу і не підтримують терористів, вони залишаються під інформаційним впливом російських телеканалів, які змальовують київську владу як ворога. Щоб стабілізувати ситуацію в регіоні, уряду

Мирний план – пріоритетний для Президента

Припинення вогню дає важливий сигнал не тільки Заходу, але і місцевому населенню на Донбасі

потрібно налагодити ефективну комунікацію з місцевим населенням.

Одним з етапів мирного плану Порошенка є проведення переговорів, які розпочалися 23 червня. Офіційно, в них беруть участь спеціальний представник українського президента Леонід Кучма, посол Росії Михайло Зурабов і представник ОБСЄ Хайді Тальявіні. Фактично, за переговорним столом знаходяться також Віктор Медведчук, Нестор Шуфрич і лідери терористів Олександр Бородай, Валерій Болотов і Олег Царьов. Той факт, що українська влада веде перемовини з представниками організацій, які офіційно вважаються терористичними, викликав серйозну критику на адресу Президента. Визнання бойовиків стороною переговорів легітимізує їхній статус і грає на руку Москві. До того ж, сепаратисти вже тривалий час зайняті створенням власних органів адміністрації, щоб створити видимість нормального функціонування самопроголошених республік. Їхня участь у переговорах виводить сепаратистів на новий рівень – тепер уже міжнародний і частково знімає відповідальність з Кремля.

Залучення одіозних осіб до переговорів несе серйозні репутаційні ризики для Порошенка, які будуть зняті лише у випадку успішного завершення переговорів, які не зашкодять національним інтересам України.

Тим не менше, шанси, що сепаратисти добровільно складуть зброю, є мінімальними. Тому важливо, щоб час перемир'я був використаний українськими військами для перегрупування своїх сил, збору оперативної інформації та підготовки спецоперацій. Правило «Хочеш миру, готуйся до війни» ніхто не відміняв.

1.2. Проблеми армії вимагають негайного вирішення

В умовах війни з досвідченими та добре оснащеними терористами вирішення проблем українських військових є одним з найбільш пріоритетних завдань. Однак, корумпований і неповороткий апарат міністерства оборони зробив надзвичайно мало для підвищення боєздатності української армії.

Матеріально-технічне забезпечення армії залишається незадовільним. Засоби захисту, які закупає міністерство оборони, зазвичай недостатньо надійні, а тому по всій країні громадські активісти самостійно збирають кошти та закупають бронезилети, каски та прилади нічного бачення. Ризики, що амуніція «загубиться» по дорозі до фронту через корупцію, настільки великі, що активісти передають все необхідне напряму солдатам в обхід військового начальства. Частими є випадки, коли генерали тиснуть на військових через те, що останні приймають допомогу від цивільних.

У той же час державні закупівлі для армії супроводжуються складними бюрократичними процедурами та зловживаннями. Наприклад, 20 червня в. о. міністра оборони Михайло Коваль заявив, що купівля великої партії бронезилетів була заблокована керівництвом Антимонопольного комітету.

Учасники бойових дій повідомляють про те, що випадки найбільших жертв серед українських військових мали місце через витік інформації з боку керівництва АТО. Влада не знайшла та не покарала винних у державній зраді. Оскільки вони продовжують виконувати свої функції, це підриває довіру військових до власного керівництва.

Критику викликає також примусова мобілізація населення, яка

Участь терористів у переговорах з Києвом легітимізує їхній статус і грає на руку Москві

Громадські активісти забезпечують армію краще, ніж міністерство оборони

відбувається за завищеними планами та особливо активно залучає мешканців Західної України. Військові перекидаються на фронт без належного обмундирування та підготовки, що впливає на їхню боєдатність. Примусова мобілізація стає джерелом соціальної напруги, оскільки родини мобілізованих все частіше виходять на акції протесту.

Хоча зарплати учасників АТО були збільшені вдвічі, вони залишаються надзвичайно низькими. Грошове забезпечення солдата передбачається на рівні 5400 гривень на місяць, хоча після перемоги на президентських виборах Петро Порошенко пообіцяв, що виплати становитимуть 1000 гривень у день. Враховуючи зростання кількості загиблих і поранених, відкритим є питання забезпечення сімей, які втрачають годувальника.

Окремої уваги заслуговує діяльність керівництва міністерства оборони, яке проводить більше часу у закордонних поїздках, ніж у зоні бойових дій. Відкритим також є питання, кого Петро Порошенко призначить на посаду міністра оборони. Серед можливих кандидатур, озвучених журналістами, немає кадрових військових – лише політики та бізнесмени.

1.3. Судова система опирається змінам

На фоні загроз безпеці та територіальній цілісності України, а також кризової економічної ситуації питання реформування судової системи залишається поза увагою ключових політичних гравців. Судова гілка в Україні не спроможна реформувати себе самостійно. Судді зацікавлені у збереженні статусу кво та готові пропонувати свої послуги будь-якій владі, незважаючи на її партійні кольори. Збереження посад і фінансове заохочення є запорукою лояльності суддів, які приймають рішення не на основі верховенства права, а з огляду на інтереси зацікавлених політичних чи бізнесових груп. Водночас подібні стимули лояльності знищують незалежність судової системи та довіру населення до державної влади в цілому.

Хребет судової гілки влади в Україні атрофувався десятиліттями. У нас ніколи не існувало рівномірного розподілу гілок влади на виконавчу, законодавчу та судову. Суди ставали зручним і легітимним інструментом боротьби парламенту проти Президента чи Президента проти парламенту. Подібні відносини «клієнт-патрон» повністю задовольняли українську судову владу, яка звикла виконувати накази згори ще з часів радянської тоталітарної владної вертикалі. У системі не сформувалося традиції самоуправління та незалежності від інших гілок влади.

Маніпулювання буквою закону стало однією з глибинних причин Євромайдану. Використання судів у політичних цілях призводило і до викривлення результатів виборів, і до ув'язнення політичних опонентів, і до драматичного збільшення повноважень Президента. Під час вуличного протистояння взимку 2013-2014 року суди були слухняними виконавцями волі Віктора Януковича, ув'язнюючи мирних протестувальників сотнями та створюючи відчуття безкарності та кругової поруки для тисяч міліціонерів і прокурорів.

Після скинення режиму Віктора Януковича судді вирішили перечекати період турбулентності, будучи впевненими, що нова влада теж не гребуватиме їхніми послугами.

У свою чергу українські політики не пропонують чіткого

Примусова мобілізація стає джерелом соціальної напруги

Судова система в Україні не може реформувати себе самостійно

У системі не сформувалося традицій самоуправління

бачення, як змінювати судову систему. Очевидно, для них великою залишається спокуса залишити без змін такий зручний інструмент маніпуляції законами.

За останні чотири місяці було прийнято лише кілька рішень, які стосувалися функціонування судової системи. Звільнено політичних ув'язнених. Верховна Рада призначила чотирьох суддів Конституційного суду, а Олександр Турчинов призначив трьох членів Вищої ради юстиції. 8 квітня було прийнято закон «Про відновлення довіри до судової влади в Україні», який автоматично звільнив усіх голів судів з посад і визначив, що на адміністративні посади судді обираються колегами. Ці кроки не лише не заклали основи для реформування системи, вони навіть не підпадають під визначення «імітація реформ».

Корумпована судова система всіляко опирається навіть косметичним змінам. Після автоматичного зняття з адміністративних посад голів судів колективи останніх обрали все тих же особистостей, тепер вже шляхом голосування.

Окремі депутати взагалі хочуть скасувати закон «Про відновлення довіри до судової влади» через Конституційний суд. У той же час члени Вищої кваліфікаційної комісії суддів, звільнені за цим законом, намагаються самовільно повернути свої посади.

Наприкінці квітня з'їзд представників юридичних університетів і наукових установ, який отримав схвальні відгуки від громадськості завдяки своїй демократичності, обрав трьох членів Вищої ради юстиції, але через місяць окружний адмінсуд в Києві скасував результати голосування. Ця ж інституція скасувала результати виборів членів ВРЮ від з'їзду адвокатів.

Боротьбою різних груп впливу ознаменувалося і проведення з'їзду суддів, який повинен делегувати членів до Вищої ради юстиції, Вищої кваліфікаційної комісії суддів, Ради суддів і Конституційного суду. Перша спроба організувати з'їзд була зірвана громадськими активістами, оскільки тоді ще не було прийнято закон про люстрацію суддів. 19-20 червня 2014 року з'їзд було проведено, але він виявився нерезультативним, оскільки було обрано лише членів Ради суддів. Цього разу на його проведенні наполягали громадські активісти, але супротив чинили вже представники судової влади, пов'язані з Сергієм Ківаловим. Причина – відсутність чітких домовленостей між новим Президентом і ключовими гравцями в судовій системі щодо її функціонування. Українські суди не звикли до незалежності і чекають сигналів від виконавчої влади.

Пересидівши післяреволюційні кадрові перестановки, політики, які роками були архітекторами залежності українських судів від виконавчої влади (той же Сергій Ківалов), тепер намагаються повернути керованість системі, призначивши на посади у Вищу раду юстиції, Конституційний суд і Вищу кваліфікаційну комісію суддів своїх людей. Повернувши собі контрольний пакет у судовій владі, вони спробують капіталізувати його у відносинах з владою виконавчою.

Тим часом, судова реформа є однією з найбільш пріоритетних в Україні. Її реалізація дозволить уникнути політичних криз, оскільки буде створено систему стримувань і противаг між трьома гілками влади. Коли населення відчує якісні зміни у судовій практиці, зросте довіра до всіх державних інституцій. Незалежність судової влади також є запорукою інвестиційної привабливості України, оскільки підприємці

За чотири місяці не було закладено основ судової реформи

Суди скасовують рішення з'їзду адвокатів і юридичних університетів

Українські суди чекають сигналів від виконавчої влади

мають бути впевненими, що їхнє право власності захищене юридично.

Передумовою судової реформи є люстрація суддів, результатів якої на даний момент не видно. Кілька найбільш одіозних суддів втекли з України, але більшість продовжує виконувати свої функції. Крім того, очільники судової системи від попередньої влади повертаються на свої посади. 18 червня Вищий адміністративний суд скасував рішення про звільнення з посади голови Конституційного суду В'ячеслава Овчаренка, який був ставлеником Віктора Януковича. Подібні рішення можуть бути прийняті і стосовно інших представників режиму у судовій владі, які втратили свої посади.

Основною передумовою реформи є люстрація суддів

2. Економічна ситуація

Кабмін пропонує запровадити особливий період у паливно-енергетичному комплексі у зв'язку зі складнощами переговорного процесу з Росією по газовому питанню. Реалізація даної ініціативи може мати неоднозначний вплив на вітчизняний видобуток газу.

НБУ очолила Валерія Гонтарева, яка має 20-літній стаж роботи на фінансових ринках. Експерти та гравці ринку позитивно оцінили прихід нової глави Нацбанку.

Рада ЄС заборонила імпорту товарів із Криму до Євросоюзу за пільговою митною ставкою, які вони не мають сертифікату про українське походження. Подібне рішення є частиною стратегії ЄС щодо невизнання входження Криму до складу Росії.

2.1. КМУ пропонує впровадити особливий період у ПЕК

Уряд розробив та зареєстрував у парламенті проект Закону України «Про особливий період у паливно-енергетичному комплексі». Він визначає порядок функціонування електроенергетичного та нафтогазового комплексів, а також параметри господарської діяльності підприємств ПЕК в особливий період. Безпосереднє визначення порядку здійснення такої діяльності покладається на Кабінет Міністрів.

Незважаючи на актуальність тематики, даний законопроект має низку суттєвих недоліків та потребує ґрунтовного доопрацювання.

Зокрема, в ньому не прописані конкретні підстави для введення особливого періоду в ПЕК. У зв'язку з цим необхідно чітко прописати причини обмеження або припинення поставок енергоносіїв в Україну, а також конкретизувати тип енергоносіїв, за якими виникли обмеження. У свою чергу причинами введення особливого періоду в ПЕК можуть бути або введення військового стану у всій державі, або оголошення надзвичайного стану в Україні внаслідок природних катаклізмів. Проблеми в переговорах з постачальником (Росією) про прийнятну ціну на газ не можуть бути причиною введення особливого періоду.

У разі введення особливого періоду в ПЕК, і, як наслідок, обов'язкового продажу всього видобутого газу в Україні уповноваженій особі необхідно прописати формулу ціни обов'язкового продажу газу. Доцільно було б прив'язати цю ціну до граничної ціни НКРЕ, що існує на момент введення особливого періоду в ПЕК. Крім того, необхідно конкретизувати, хто саме буде чи може виступати в якості уповноваженої особи від уряду.

Слід зауважити, що Україна покриває потреби в газі для домогосподарств за рахунок власного видобутку газу. Можливе встановлення ціни обов'язкового продажу газу без її прив'язки до ринкових реалій викличе відтік і повне припинення інвестицій у ПЕК, а також може зумовити суттєве скорочення власного видобутку газу, що негативно відіб'ється на забезпеченні газом населення.

Ефективним шляхом вирішення енергетичної проблеми має стати повноцінне приєднання України до Третього енергопакету. Тоді окремі компанії або їх об'єднання, що є крупними споживачами газу в якості сировини, зможуть напряму закуповувати газ у «Газпрому» без посередництва НАК «Нафтогаз України», яка буде реорганізована.

Нагадаємо, що обсяг імпорту російського газу в 2013 році склав

Законопроект про особливий період у ПЕК має низку серйозних недоліків

Встановлення ціни обов'язкового продажу газу зумовить скорочення власного видобутку

28,1 млрд. куб. м, що на 15% менше, ніж у 2012 році, а власний видобуток склав 20,9 млрд. куб. м, що на 4% більше, ніж у 2012. Загальний обсяг споживання природного газу склав близько 50 млрд. куб. м, що на 8% менше, ніж у позаминулому році. При цьому обсяг власного видобутку газу повністю покриває потреби населення та комунальних служб. Починаючи з 2006 року, спостерігається тенденція по скороченню споживання газу в Україні, проте частка природного газу в споживанні енергії залишається високою – 35-37%, що значно перевищує середні світові та європейські показники.

2.2. У НБУ новий керівник – представник бізнесу

19 червня парламент затвердив нового голову НБУ – Валерію Гонтареву, яка має 20-річний стаж роботи у фінансовій сфері й авторитет серед колег по банківському й інвестиційному бізнесу.

Глобальне завдання, яке стоїть перед новою главою НБУ – відновлення довіри до банківської системи і запуск механізму кредитування реального сектора економіки. Для цього вкрай важливо розробити і представити чіткий і прозорий поетапний план розвитку банківського сектора на найближчу перспективу.

Більш конкретні завдання, які стоять перед НБУ, можна звести до наступних:

1. Стабілізація валютного курсу, зміна застарілого валютного регулювання і поступове впровадження інфляційного таргетування. У контексті впровадження інфляційного таргетування важливо налагодити тісний контакт з гравцями банківського сектора і зробити дії регулятора максимально прозорими, публічними і раціональними. Необхідно відмовитися від системи валютного контролю, що фактично успадкована з радянських часів.

2. Нормалізація ситуації з проблемними банками, консолідація банківської системи та скорочення кількості схемних банків, зниження навантаження на ФГВФО шляхом ефективного пошуку потенційних інвесторів для купівлі проблемних банків (або їх активів).

3. Підвищення надійності банків шляхом вирішення проблеми адекватності капіталу і посилення вимог до якості капіталу.

2.3. Кримські товари не отримають європейських преференцій

Рада ЄС вирішила з 25 червня заборонити імпорт товарів із Криму до Євросоюзу за пільговою митною ставкою, що застосовується до продукції українського походження. Подібне рішення є частиною стратегії ЄС щодо невизнання входження Криму до складу Росії.

При цьому дозволяється ввозити кримську продукцію, яка отримала сертифікати походження від української влади. Також заборонено надавати послуги фінансування і страхування, пов'язані з імпортом таких товарів.

У протилежному випадку продукція оподатковуватиметься за звичайною митною ставкою, що застосовується для товарів російського походження. Очікується, що найбільше дані санкції вплинуть на виробників хімічної продукції й окремі компанії агропромислового сектору.

Нагадаємо, що Євросоюз із 23 квітня скасував або скоротив мита на значну частину промислової та сільськогосподарської

Завдання нової глави НБУ – відновити довіру до банківської системи України

Скасування пільгових мит на кримські товари є частиною стратегії ЄС щодо невизнання анексії півострова

продукції з України. Пільговий режим оподаткування триватиме до 1 листопада цього року. Очікується, що до цієї дати набере чинності Угода про асоціацію та вільну торгівлю між Україною та ЄС, яку сторони збираються підписати на саміті 27 червня в Брюсселі.

У свою чергу Верховна Рада України ухвалила у першому читанні проект закону про податковий і митний контроль у вільній економічній зоні Криму та про особливості здійснення економічної діяльності на тимчасово окупованій території України (№4032а). Цим законом пропонується створити вільну економічну зону (ВЕЗ) на території Криму на 10 років.

На території ВЕЗ Криму має діяти особливий правовий режим економічної діяльності фізичних та юридичних осіб та особливий режим внутрішньої та зовнішньої міграції фізичних осіб. Передбачено, що ВЕЗ Криму є комплексною вільною економічною зоною, яка поєднує в собі такі функціональні типи як вільну митну зону і порти, митні склади, технологічні парки, технополіси, комплексні виробничі зони та туристично-рекреаційні зони. Законопроектом пропонується скасувати всі податки, крім податку на прибуток з громадян та відрахувань у соціальні фонди.

Також законопроектом передбачено запровадження мультивалютного режиму для оплати товарів та послуг і дозволено використання для готівкових розрахунків таких неконвертованих валют як російський та білоруський рублі, молдавські леї, казахстанські тенге.

Даний законопроект є українською відповіддю на російський закон про створення вільної економічної зони в Криму. Також прийняття даного законопроекту покликано створити правову основу та дещо пом'якшити умови ведення господарської діяльності в контексті прийнятого закону про окуповані території. Однак на практиці, в умовах фактичної окупації Криму Росією, виникають сумніви щодо можливості повноцінного функціонування даного законопроекту у випадку його прийняття.

Верховна Рада підготувала відповідь ініціативі Росії про створення вільної економічної зони в Криму

Законопроект практично неможливо реалізувати через окупацію Криму Росією

3. Політична конкуренція

Петро Порошенко формує власну команду з адміністраторів, не пов'язаних з політичними партіями. Він надзвичайно обережно підходить до кадрових призначень, оскільки в умовах війни та гострої потреби у системних реформах права на помилку не існує.

Парламент намагається продемонструвати Президенту, що з депутатами можна ефективно співпрацювати. Однак, основні політичні сили усвідомлюють, що дострокових виборів не уникнути, оскільки на це сформовано чіткий запит суспільства. Саме тому більшість з них вже почали організаційну підготовку до парламентських виборів.

Найбільший інтерес з боку партій викликає колишній електорат Партії регіонів на Сході та Півдні. З ним працюватиме не тільки Сергій Тігіпко, але і новостворена Партія розвитку України на чолі з колишніми регіоналами. До боротьби за пролетаріат Сходу долучаться також соціалісти. Основними акцентами діяльності всіх цих сил є вирішення проблем біженців із зони АТО та мирне врегулювання конфлікту на Донбасі.

3.1. Принципи формування команди Порошенка

Кадрові призначення Петра Порошенка характеризуються жорсткістю та точністю. На них впливає обмеженість в часі, невелика кількість ключових посад за президентською квотою та високі ризики у випадку вибору неподходящої людини на посаду.

У призначеннях простежується чіткий шаблон критеріїв: ефективні управлінці, більшість з яких має успішний досвід у бізнесі та не пов'язані з політикою. Призначення хоча б однієї людини за принципами партійних квот і непотизму призведе до репутаційних втрат політика, оскільки очікування населення надзвичайно високі, а набір проблем, які повинен вирішити Президент – величезний. Вони включають стабілізацію ситуації на Сході, вирішення кримського питання, початок реформ у системі державного управління, правоохоронних органів, судової гілки влади, економіки.

З іншого боку, Петро Порошенко виконав вимоги свого головного союзника Віталія Кличка та призначив його головою Київської міської держадміністрації. Цей крок негативно вплине на позиції обох політиків. Злиття посади мера та голови державної адміністрації суперечить природі цих посад і призводить до накладання виконавчих і державних функцій. Це також суперечить курсу на децентралізацію, оголошену Президентом.

Проти Петра Порошенка грає також фактор часу. Суспільство вимагає дострокових виборів до парламенту, які дозволили б перевантажити систему. Про їхню необхідність говорив і сам Президент. Однак, для проведення виборів потрібно стабілізувати ситуацію на Сході. Навіть при умові припинення підтримки Росією сепаратистів, повного закриття кордону та злагоджених дій української армії концентрація бойовиків і важкого озброєння в зоні конфлікту не дозволить вирішити це питання за кілька тижнів.

Тим часом, очікується, що Президент визначиться з достроковими виборами до парламенту до кінця серпня. Враховуючи два місяці на проведення передвиборчої кампанії, вибори можуть відбутися наприкінці жовтня – початку листопада. Проведення виборів

*Жорсткі
кадрові
призначення
Петра
Порошенка*

*Злиття посади
мера та голови
КМДА
суперечить
природі цих
посад*

потребує також змін до виборчого законодавства, які можна прийняти лише після консультацій з діючим парламентом.

В офіційних заявах коаліційні парламентські фракції погоджуються з необхідністю виборів. Однак, висока підтримка парламентарями кадрових призначень Президента має на меті показати, що Порошенко може успішно співпрацювати і з нинішнім складом Верховної Ради. У той же час, зволікання з парламентськими виборами знищуватиме політичний рейтинг Президента, а з ним – і можливість провести у парламент власну політичну силу, яка стане основою майбутньої пропрезидентської більшості.

Парламент показує Президенту можливості для співпраці

3.2. Ігор Коломойський може провести в парламент власну партію

Українські олігархи завжди намагалися провести в парламент своїх людей, щоб мати можливість прямо впливати на політичний процес у країні та захищати власні бізнесові інтереси. Щоб розподілити ризики, вони інвестували у різні політичні проекти, частина яких перебувала при владі, а частина – в опозиції. Такий підхід використовував також Ігор Коломойський.

Однак, за останні півроку він все більше набирає політичної ваги не як інвестор у інші партії, а як самостійний політик. Успішне управління Дніпропетровською областю, ефективна протидія інформаційній кампанії Росії, поширення свого впливу на інші регіони Півдня та Сходу різко збільшує політичний капітал Коломойського. Мультиплікатором впливу політика є медійна підтримка підконтрольного йому каналу «1+1», який значно розширив свою аудиторію під час Майдану.

Ігор Коломойський набирає ваги як самостійний політик

Ці фактори створюють умови для проведення в наступний парламент власної політичної сили, а не лише окремих депутатів. За повідомленнями журналістів, Ігор Коломойський робить ставку на проект Сергія Тігіпка, який зберіг за собою частину електорату Партії регіонів на Півдні та Сході. При створенні нової політичної сили Коломойський може використати і частину депутатів-мажоритарників, які мають вплив у регіонах.

3.3. Боротьба за східний електорат

Занепад Партії регіонів, втрата позицій комуністами та погіршення економічної ситуації в країні збільшує запит суспільства на лівоцентристську ідеологію. Ліві гасла використовуватимуть як нові політичні сили, так і партії, які колись були доволі впливовими, але відійшли від великої політики. У такому ключі сприймається початок медіа підтримки відродження Соціалістичної партії України. Її головою став Микола Рудьковський, що викликало шквал критики з боку попереднього керівництва партії. Заяви соціалістів свідчать про те, що вони зосередяться на нетиповому для себе електораті Півдня та Сходу, який поки що залишається «нічийним». Велика увага приділяється проблемам біженців і мирного врегулювання конфлікту на Сході.

У суспільстві збільшується запит на ліву ідеологію

Цікаво, що аналогічні постулати звучать і у заявах Партії розвитку України, яка націлена підібрати колишній електорат Партії регіонів. Порівняно з іншими політичними силами, їм буде відносно легше це зробити, оскільки організаційний кістяк партії формують колишні представники Партії регіонів. На стороні формально нової

політичної сили гратиме і наявність величезного медіа ресурсу, а саме телеканалу «Інтер». Часта поява представників нової партії на провідних телеканалах України свідчить про те, що в побудові нової політичної сили потужна медіа підтримка гратиме не останню роль.

Характерно, що і СПУ, і ПРУ підтримують підходи Петра Порошенка щодо врегулювання ситуації на Сході. Це свідчить про потенційну можливість співпраці цих політичних сил з пропрезидентськими партіями у випадку їхнього проходження у наступний парламент.

***Партії, які
розраховують
на підтримку
Сходу, роблять
акцент на
мирному
сценарії***